

MISSATGE DEL SANT PARE
FRANCESC
PER A LA CELEBRACIÓ DE LA
52 JORNADA MUNDIAL DE LA PAU

1 DE GENER DE 2019

La bona política està al servei de la pau

1. "Pau en aquesta casa"

Jesús, a l'enviar els seus deixebles en missió, els va dir: «Quan entreu en una casa, digueu primer: "Pau en aquesta casa". Si allí hi ha algú que n'és digne, la pau que li desitgeu reposarà damunt d'ell; si no, tornarà a vosaltres» (Lc 10,5-6).

Donar la pau està en el centre de la missió dels deixebles de Crist. I aquest oferiment està dirigit a tots els homes i dones que esperen la pau enmig de les tragèdies i la violència de la història humana[1]. La «casa» esmentada per Jesús és cada família, cada comunitat, cada país, cada continent, amb les seves característiques pròpies i amb la seva història; és sobretot cada persona, sense distinció ni discriminació. També és la nostra «casa comuna»: el planeta en què Déu ens ha col·locat per a viure i al que estem cridats a tenir cura amb interès.

Per tant, aquest és també el meu desig al començament del nou any: «Pau en aquesta casa».

2. El desafiament d'una bona política

La pau és com l'esperança de la qual parla el poeta Charles Péguy [2]; és com una flor fràgil que intenta florir entremig de les pedres de la violència. Sabem bé que la recerca de poder a qualsevol preu porta a l'abús i a la injustícia. La política és un vehicle fonamental per a edificar la ciutadania i l'activitat de l'home, però quan aquells que s'hi dediquen no la viuen com un servei a la comunitat humana, pot convertir-se en un instrument d'opressió, marginació i fins i tot de destrucció.

Diu Jesús: «Si algú vol ser el primer, que es faci el darrer de tots i el servidor de tots» (Mc 9,35). Com subratllava el papa sant Pau VI: «Prendre seriosament la política en els seus diversos nivells —local, regional, nacional i mundial— és afirmar el deure de cada persona, de tota persona, de conèixer quin és el contingut i el valor de l'opció que se li presenta i segons la qual es busca realitzar col·lectivament el bé de la ciutat, de la nació, de la humanitat» [3].

En efecte, la funció i la responsabilitat política constitueixen un desafiament permanent per a tots els qui reben el mandat de servir el seu país, de protegir els qui hi viuen i de treballar per tal de crear les condicions per a un futur digne i just. La política, si es duu a terme en el respecte fonamental de la vida, la llibertat i la dignitat de les persones, pot convertir-se veritablement en una forma eminent de la caritat.

3. Caritat i virtuts humanes per a una política al servei dels drets humans i de la pau

El papa Benet XVI recordava que «tot cristià està cridat a aquesta caritat, segons la seva vocació i les seves possibilitats d'incidir en la *pólis*. [...] El compromís pel bé comú, quan està inspirat per la caritat, té un valor superior al compromís merament secular i polític. [...] L'acció de l'home sobre la terra, quan està inspirada i sostinguda per la caritat, contribueix a l'edificació d'aquesta ciutat de Déu universal envers la qual avança la història de la família humana»[4]. És un programa amb el qual poden estar d'acord tots els polítics, de qualsevol procedència cultural o religiosa, que desitgin treballar junts pel bé de la família humana, practicant aquelles virtuts humanes que són la base d'una bona acció política: la justícia, l'equitat, el respecte mutu, la sinceritat, l'honestedat, la fidelitat.

Referent a això, val la pena recordar les «benaurances del polític», proposades pel cardenal vietnamita François-Xavier Nguyễn Văn Thuận, mort l'any 2002, i que fou un fidel testimoni de l'Evangeli:

Feliç el polític que té una alta consideració i una profunda consciència del seu paper.

Feliç el polític que irradia credibilitat.

Feliç el polític que treballa pel bé comú i no pel seu propi interès.

Feliç el polític que es manté fidelment coherent.

Feliç el polític que treballa per la unitat.

Feliç el polític que està compromès en dur a terme un canvi radical.

Feliç el polític que sap escoltar.

Feliç el polític que no té por[5].

Cada renovació de les funcions electives, cada cita electoral, cada etapa de la vida pública és una oportunitat per a tornar a la font i als punts de referència que inspiren la justícia i el dret. Estem convençuts que la bona política està al servei de la pau; respecta i promou els drets humans fonamentals, que són igualment deures recíprocs, de manera que es pot teixir un vincle de confiança i gratitud entre les generacions presents i futures.

4. Els vicis de la política

En la política, desgraciadament, al costat de les virtuts no hi falten els vicis, deguts tant a la ineptitud personal com a deformacions en l'ambient i en les institucions. És evident per a tots que els vicis de la vida política resten credibilitat als sistemes en què ella s'exercita, així com a l'autoritat, a les decisions i a les accions de les persones que s'hi dediquen. Aquests vicis, que afebleixen l'ideal d'una democràcia autèntica, són la vergonya de la vida pública i posen en perill la pau social: la corrupció —en les seves múltiples formes d'apropiació indeguda de béns públics o d'aprofitament de les persones—, la negació del dret, l'incompliment de les normes comunitàries, l'enriquiment il·legal, la justificació del poder mitjançant la força o amb el pretext arbitrari de la «raó d'Estat», la tendència a perpetuar-se en el poder, la xenofòbia i el racisme, el rebuig a tenir cura de la Terra, l'explotació il·limitada dels recursos naturals per un benefici immediat, el menyspreu dels qui s'han vist obligats a anar a l'exili.

5. La bona política promou la participació dels joves i la confiança en l'altre

Quan l'exercici del poder polític apunta únicament a protegir els interessos de certs individus privilegiats, el futur està en perill i els joves poden sentir-se temptats per la

desconfiança, perquè es veuen condemnats a quedar al marge de la societat, sense la possibilitat de participar en un projecte per al futur. En canvi, quan la política es tradueix, concretament, en un estímul dels joves talents i de les vocacions que volen realitzar-se, la pau es propaga en les consciències i sobre els rostres. S'arriba a una confiança dinàmica, que significa «jo confio en tu i crec amb tu» en la possibilitat de treballar junts pel bé comú. La política afavoreix la pau si es realitza, per tant, reconeixent els carismes i les capacitats de cada persona. «Hi ha per ventura quelcom més bell que una mà estesa? Aquesta ha estat volguda per Déu per a donar i rebre. Déu no l'ha volguda perquè mati (cf. Gn 4,1ss) o faci patir, sinó perquè cuidi i ajudi a viure. Juntament amb el cor i la ment, també la mà es pot convertir en un instrument de diàleg»[6].

Cadascú pot aportar la seva pròpia pedra per a la construcció de la casa comuna. L'autèntica vida política, fundada en el dret i en un diàleg lleial entre els protagonistes, es renova amb la convicció que cada dona, cada home i cada generació inclouen en ells mateixos una promesa que pot alliberar noves energies relacionals, intel·lectuals, culturals i espirituals. Una confiança d'aquest tipus mai no és fàcil de realitzar perquè les relacions humanes són complexes. En particular, vivim en aquests temps en un clima de desconfiança arrelat en la por de l'altre o de l'estrany, en l'ansietat de perdre beneficis personals i, lamentablement, es manifesta també a nivell polític, a través d'actituds de tancament o nacionalismes que posen en qüestió la fraternitat que tant necessita el nostre món globalitzat. Avui més que mai, les nostres societats necessiten «artesans de la pau» que puguin ser autèntics missatgers i testimonis de Déu Pare que vol el bé i la felicitat de la família humana.

6. No a la guerra ni a l'estratègia de la por

Cent anys després del final de la Primera Guerra Mundial, i amb el record dels joves caiguts durant aquells combats i les poblacions civils devastades, coneixem millor que mai el terrible ensenyament de les guerres fratricides, és a dir que la pau mai no pot reduir-se al simple equilibri de la força i la por. Mantenir l'altre sota amenaça significa reduir-lo a l'estat d'objecte i negar-li la dignitat. És la raó per la qual reafirmem que «l'escalada» de la intimidació, així com la proliferació incontrolada de les armes són contraris a la moral i a la recerca d'una veritable concòrdia. El terror exercit sobre les persones més vulnerables contribueix a l'exili de poblacions senceres a la recerca d'una terra de pau. No són acceptables els discursos polítics que tendeixen a culpabilitzar els migrants de tots els mals i a privar els pobres de l'esperança. En canvi, cal subratllar que la pau es basa en el respecte de cada persona, independentment de la seva història, en el respecte del dret i del bé comú, de la creació que ens ha estat confiada i de la riquesa moral transmesa per les generacions passades.

Així mateix, el nostre pensament es dirigeix de manera particular als infants que viuen en les zones de conflicte, i a tots els qui s'esforcen perquè les seves vides i els seus drets siguin protegits. En el món, un de cada sis nens pateix a causa de la violència de la guerra i de les seves conseqüències, i fins i tot és reclutat per a convertir-se en soldat o ostatge de grups armats. El testimoni dels qui es comprometen en la defensa de la dignitat i el respecte dels infants és summament preciós per al futur de la humanitat.

7. Un gran projecte de pau

Celebrem aquests dies els setanta anys de la Declaració Universal dels Drets Humans, que va ser adoptada després del segon conflicte mundial. Recordem referent a això l'observació del papa sant Joan XXIII: «Quan en un home sorgeix la consciència dels

propis drets, cal que aflori també la de les pròpies obligacions; de manera que aquell qui posseeix determinats drets té així mateix, com a expressió de la seva dignitat, l'obligació d'exigir-los, mentre els altres tenen el deure de reconèixer-los i respectar-los»[7].

La pau, en efecte, és fruit d'un gran projecte polític que es fonamenta en la responsabilitat recíproca i la interdependència dels éssers humans, però és també un desafiament que exigeix ser acollit dia rere dia. La pau és una conversió del cor i de l'ànima, i és fàcil reconèixer tres dimensions inseparables d'aquesta pau interior i comunitària:

— la pau amb nosaltres mateixos, rebutjant la intransigència, la ira, la impaciència i —com aconsellava sant Francesc de Sales— exercitant «una mica de dolcesa amb un mateix», per a oferir «una mica de dolcesa als altres»;

— la pau amb l'altre: el familiar, l'amic, l'estranger, el pobre, el qui pateix...; atrevint-se a la trobada i escoltant el missatge que porta en si mateix;

— la pau amb la creació, redescobrint la grandesa del do de Déu i la part de responsabilitat que correspon a cadascú de nosaltres, com a habitants del món, ciutadans i artífexs del futur.

La política de la pau —que coneix bé les fragilitats humanes i se'n fa càrrec— pot recórrer sempre a l'esperit del *Magnificat* que Maria, Mare de Crist salvador i Reina de la pau, canta en nom de tots els homes: «L'amor que té als qui creuen en ell s'estén de generació en generació. Les obres del seu braç són potents: dispersa els homes de cor altiu, derroca els poderosos del soli i exalça els humils; [...] ha protegit Israel, el seu servent, com ho havia promès als nostres pares; s'ha recordat del seu amor a Abraham i a la seva descendència per sempre» (Lc 1,50-55).

Vaticà, 8 de desembre de 2018

Francesc

---

[1] Cf. Lc 2,14: «Glòria a Déu a dalt del cel, i a la terra pau als homes que estima el Senyor».

[2] Cf. *Le Porche du mystère de la deuxième vertu*, París 1986.

[3] Carta ap. *Octogesima adveniens* (14 maig 1971), 46.

[4] Carta enc. *Caritas in veritate* (29 juny 2009), 7.

[5] Cf. Discurs en l'exposició-congrés "Civitas" de Padua: "30giorni" (2002), 5.

[6] Benet XVI, *Discurs a les Autoritats de Benín* (Cotonou, 19 novembre 2011).

[7] Carta enc. *Pacem in terris* (11 abril 1963), 44.